

behandle disse Sager, hvis det ikke selv havde Rettigheden til dem. Af Bestemmelsen i § 19 følger, at Island ogsaa har Rettigheden til at erklære Krig og afslutte Fred (jus belli ac pacis), da det ifølge Lov raader over sin Neutralitet, hvorledes det end gaar dets Forbundsland, og Forbundslandets Forsvarsvæsen vedkommer det slet ikke.

Endvidere skal det bevises, at begge Stater stilles lige højt i denne Overenskomst. I det 1ste Afsnit siges det direkte i hver Paragraf — og i nogle 2 Gange — . Men dette Afsnit er, som før fremhævet, en Erklæring om, at disse Stater har været og begge er suveræne og ligeberettigede. I Forslagets øvrige Afsnit fremtræder det samme. I 2det Afsnit er begge Staterne stilledede lige, idet hver har sin Statsborgerret, som den selvfølgelig har Magt til at tilstaa eller fratage efter Behag. Desuden er Undersaatterne i hver Stat for sig fritagne fra Militærtjeneste i den anden Stat. I 3die Afsnit er Staterne stilledede lige, idet hver af dem tager Bestemmelse over sine Udenrigsanliggender (§ 7), begge raader over deres Møntvæsen, og hver af dem har deres uindskrænkede Domsmagt (§ 10). I Afsnit 4 stilles de ogsaa jævnsides som Parter til at afslutte Overenskomster om de Anliggender, der nævnes i § 12, og ligestillede til at varetage sine Interesser hos en anden Stat (§ 15). Endvidere stiller § 17 dem lige angaaende Afgørelsen af de Tvistigheder, som der omtales. Endvidere stiller § 18 dem lige med Hensyn til Revision og Ophævelse af Overenskomsten, og § 19 viser, at de begge har lige Ret til at raade over deres militære Sager, og intetsteds er de stilledede ulige. Af denne Ligestillethed maa nødvendigvis følge, at hvis nogen tvivler om, at *Island* er suverænt ifølge dette Forslag, saa maa han ogsaa tvivle om, at Danmark er suverænt. Og hvis nogen vil hævde, at der mangler noget i Islands Suverænetet, og at Meningen er, at det ikke skal blive suverænt, saa maa det blive en logisk Konsekvens, at han siger det samme om Danmark. Men saa bør man overveje, om det var muligt, at dette Forslag havde til Hensigt at gøre begge Stater ikke-suveræne, at berøve dem begge paa en eller anden Maade Evnen til at forpligte sig ved Handlinger eller Ikke-Handlinger. I den Henseende maa man først lægge Mærke til, at ifølge Forslaget findes der ingen Indretning, ingen Overstat, ingen Forbundsregering, intet Forbundsting, som kan behandle de Suverænetetssager, som man vilde antage, at hver af disse Stater var blevet berøvet; men en Forbindelse mellem ikke-suveræne Stater uden nogen Slags Institution er utænkelig og har aldrig eksisteret og kan ikke eksistere lige saa lidt som en kugleformet Terning.

Vi tror nu at have vist, saaledes at det ikke kan modsiges, at der i dette Forslag kun er Tale om fuld Anerkendelse af Islands ubegrænsede Suverænetet.

b) Dernæst bør man overveje, om her er Tale om en ren Personalunion. Nogle Folkeretslærere hævder, at Kongeforbindelse er saaledes beskaffen, at hver af de forbundne Stater er suveræn, men ikke selve Forbindelsen (Franz v. Liszt: Das Völk recht, Berlin 1911, S. 52 § 6 II., 1), men ved Realforbindelse er selve Forbindelsen suveræn, men ikke Forbundsstaterne (§ 6 II., 4, S. 53). Ifølge dette er allerede bevist, at her er Tale om Kongeforbindelse, fordi det tidligere er blevet bevist, at begge Staterne er suveræne. Men da andre Folkeretslærere mener, at de enkelte Stater i en Realunion er suveræne (N. Gjelsvik, Folkeret S. 133 § 6), er det rigtigt at betragte denne Sag fra flere Sider.

Nogle mener, at Kongeforbindingens Særkende bestaar deri, at intet er fælles undtagen Kongen, men de lægger ingen Vægt paa, hvorledes Kongeforbindingen er, eller hvorledes den er fremkommet. Efter denne Opfattelse er det, for at bevise, at denne paatænkte Forbindelse er en blot Personalunion, nok at paavise, at der intet er fælles undtagen Kongen. Dette ligger allerede deri, at ingen af Staterne er Overstat, og at der ingen Forbundsregering eksisterer. Thi hvis der var noget fælles foruden Kongen, saa var dette uden Tilsyn, og ingen Regeringsmyndigheder fandtes da for at tage sig af det. Desuden ses dette klart af Forslagets Bestemmelser. Det eneste, som ved første Øjekast kunde synes at være fælles, er Udenrigsanliggenderne. Men det er dog ikke Tilfældet. For det første forudsætter § 7 bestemt islandske Udenrigsanliggender, og selv om en anden betjener os ifølge Bemyndigelse, saa er eller bliver det ikke nogen Grund til at betragte Udenrigsanliggenderne som fælles. Men desuden er alt, hvad der gøres i disse Sager, undergivet vort Samtykke, og yderligere kan det bemærkes, at vi kan sende saa mange Fuldmægtige, vi vil, til andre Lande og kan derfor selv overtage Behandlingen af alle vore Udenrigsanliggender, selv om vi ikke tager Fuldmagten fra Danskerne. Dette er tilstrækkeligt for at bevise, at Udenrigsanliggenderne ikke er fælles. Det bør dog fremhæves, at det er almindelig Skik, at en Stat overdrager sine Anliggender til en anden Stats Gesandt, hvor der er lidt at bestille. Saaledes gør de nordiske Stater og har gjort det forskellige Steder.